

Hudební nauka ZUŠ Přelouč – konzultační forma 2. ročník

1) Opakování:

- zopakovat zápis houslového a basového klíče, zapsat základní tónovou řadu CDEFGAHC v obou klíčích
- zopakovat oktávy – subkontra / kontra / velká / malá / jedno-, dvou-, tří-, čtyř-, pětičárkovaná

The image displays a musical staff with two systems: a treble clef system and a bass clef system. The treble clef system shows the C major scale starting from C₄ (middle C) and ascending through C₅ to C₆. The bass clef system shows the C major scale starting from C₁ (subcontra) and ascending through C₂, C₃, C₄, and C₅. Below the staff, labels identify the octaves: subkontra oktáva, kontra oktáva, velká oktáva, malá oktáva, jednočárkovaná oktáva, dvoučárkovaná oktáva, tříčárkovaná oktáva, čtyřčárkovaná oktáva, and pětičárkovaná oktáva.

2) Přehled durových stupnic – část 1

Stupnice je řada osmi tónů jdoucích za sebou dle určitých pravidel. Ve stupnici se dle těchto pravidel střídají celé tóny a půltóny. Durová stupnice musí mít půltón vždy mezi **3. - 4.** a **7.- 8.** stupněm.

Název stupnice je vždy odvozen od prvního tónu ve stupnici.

Jako příklad uvádím stupnici C dur:

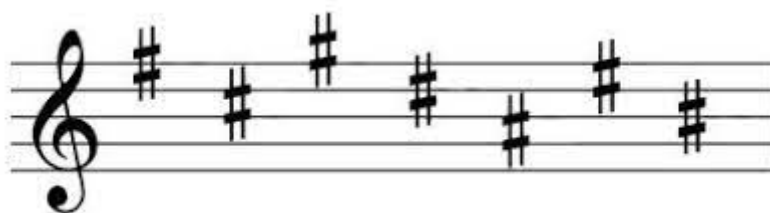
The image shows the C major scale written on a treble clef staff. The notes are C, D, E, F, G, A, B, C. The notes are connected by a line, and the scale is labeled "C-dur".

3) Odvozování durových stupnic, předznamenání

Durovou stupnici můžeme vytvořit od kteréhokoli tónu. Aby však bylo zajištěno pravidlo, že půltón je mezi 3.-4. a 7.-8. stupněm, musíme k tomu použít speciální znaky – **křížky** nebo **béčka**. Souhrnně je nazýváme **předznamenání**.

Jako první se budeme zabývat stupnicemi durovými s křížky. Každá stupnice v pořadí přijímá jeden křížek v tomto pořadí (to je třeba se naučit z paměti):

fis – cis – gis – dis – ais – eis – his

Všimněte si, prosím, že křížky zapisujeme vždy přesně tam, kde se nachází nota. Nesmí být zapsány mimo příslušnou linku či mezeru.

Durové stupnice s křížky odvozujeme **vždy od 5. stupně** stupnice předcházející.

4) Akordy

Akord je souzvuk minimálně tří, maximálně 7 tónů. Ovšem ne jakýchkoliv tónů. Třeba tóny C, D, E jsou sice tři, ale akord netvoří. Akordy se odvozují od stupnic. Základní akord tvoří první, třetí a pátý tón stupnice. Tyto tři tóny jsou od sebe vzájemně vzdálené o malou či velkou tercii. Ve stupnici C dur je tak základním akordem (tzv. kvintakordem) C-E-G.

5) Úkoly k vypracování

1. Zapiš noty v houslovém klíči a napiš, na kolik trvají dob. Připiš pomlku celou, půlovou a čtvrt'ovou.
 - a¹ celá
 - d² půlová
 - e¹ čtvrt'ová
2. Co znamenají italské hudební termíny **piano**, **mezzoforte** a **forte**? Jak se v hudbě značí/zapisují?
3. Zapiš stupnici G dur a vyznač v ní půltóny. Nezapomeň na předznamenání.
4. Co to je akord? Zapiš nějaký.
5. Jaký je rozdíl mezi italskými termíny **crescendo** a **decrescendo**? Jak se v hudbě značí?
6. Kolik křížků má stupnice D dur? Stupnici zapiš.
7. Zapiš basový klíč a v něm tóny **g**, **c**, **a**, **f**.